

جلد هفتم

تاریخ مصور پزشکی جهان

از کهن‌ترین روزگاران تا دوره معاصر

دکتر ولی‌الله مجرای

انتشارات دایره المعارف تاریخ پزشکی

تهران، ۱۳۸۳

محرابی، ولی الله، ۱۳۱۶-

تاریخ مصور پزشکی جهان:

تألیف و ترجمه ولی الله محرابی. - تهران دایره المعارف تاریخ پزشکی، ۱۳۸۳.

ISBN 964-95446-6-6

جلد هفتم

بر اساس اطلاعات فیبا

فهرست نویسی

تاریخ مصور پزشکی جهان

عنوان روی جلد:

کتاب حاضر بر اساس c1986 Illustrierte Geschichte der Medizin نوشته ریچارد تولتر

۱- پزشکی - تاریخ. ۲- پزشکان - سرگذشت نامه.

الف. عنوان

۶۱۰/۹

۲۳/م۱۳۱۶ R

۸۸۸۹-۸۳م

کتابخانه ملی ایران

نشانی ناشر: تهران، میرداماد، ساختمان ۱۰۶، طبقه سوم، پلاک ۱۴

دورنگار: ۲۲۹۸۸۷۵

تلفن: ۲۲۷۶۱۹۸

پست الکترونیکی: Prof_V_Mehrabi@yahoo.com

نام کتاب: تاریخ مصور پزشکی جهان از کهن‌ترین روزگاران تا دوره معاصر

تألیف و ترجمه: دکتر ولی الله محرابی

ناشر: انتشارات دایره المعارف تاریخ پزشکی

طراحی روی جلد: نازیانو محرابی

حروفچینی و صفحه آرایی: امید محرابی - محمود رضایی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۸۳

شمارگان: ۱۰۰۰ دوره هشت جلدی - کاغذ گلاسه و رنگی

شابک: ۹۶۴-۹۵۴۴۶-۶-۶

لیتوگرافی: آرمان

چاپ: نقشینه پیمان

مصافی: چهر

قیمت: سیصد و پنجاه هزار ریال ۳۵۰۰۰۰ ریال

- این اثر با حمایت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر شده است.

- کلیه حقوق این اثر متعلق به "انتشارات دایره المعارف تاریخ پزشکی" است و هر نوع استفاده بازرگانی از این اثر اعم از زیراکس، بازنویسی، ضبط کامپیوتری یا تکثیر آن به هر صورت ممکن، "کلی و جزئی" ممنوع و قابل تعقیب قانونی است.

با درود

به همه یاران زندگی‌ام:

پدرم: نبی الله محرابی

مادرم: نازبانو یعقوبی (محرابی)

همسرم: سوگی خلیل درویش (محرابی)

فرزندانم: آریانب، نازبانو، امید

به ایران عزیز و

دوست‌داران علم و تاریخ

پیشکش می‌کنم

و.م

سیاهه بخش‌های

تاریخ مصور پزشکی جهان

جلد اول

- بخش ۱. پارینه آسیب‌شناسی
- بخش ۲. چین باستان
- بخش ۳. پزشکی در میان‌رودان (بین‌النهرین)
- بخش ۴. پزشکی در مصر باستان
- بخش ۵. پزشکی در دوره ودایی (هند)
- بخش ۶. پزشکی در ایران باستان
- بخش ۷. پزشکی در میان یونانیان
- بخش ۸. نگاهی به زندگی بقراط
- بخش ۹. بقراط و پزشکی یونانی در دوران کلاسیک
- بخش ۱۰. پزشکی یونانی پس از بقراط
- بخش ۱۱. پزشکی روم و جالینوس

جلد دوم

- بخش ۱۲. پزشکی عهد کهن و پزشکی بیزانسی
- بخش ۱۳. داروسازی در دوره باستان
- بخش ۱۴. دندانپزشکی در دوره باستان
- بخش ۱۵. دامپزشکی در دوره باستان
- بخش ۱۶. پزشکی عربی زبان (اسلامی)
- بخش ۱۷. پزشکی کلاسیک هندی
- بخش ۱۸. پزشکی ژاپنی
- بخش ۱۹. پزشکی پیش از کریستف کلمب
- بخش ۲۰. مکتب سالرنو و دانشگاه‌های بولونا و پادوا
- بخش ۲۱. پزشکی فرانسوی در سده‌های میانه (قرون وسطی)
- بخش ۲۲. مکتب‌های پزشکی فرانسوی در سده‌های میانه (قرون وسطی)
- بخش ۲۳. پزشکی عبرانی تا سده‌های میانه (قرون وسطی)

جلد سوم

- بخش ۲۴. سیر تاریخی آناتومی
- بخش ۲۵. جراحی تا پایان سده هجدهم
- بخش ۲۶. بیماری‌های زنان، و مامایی از روزگار کهن تا آغاز قرن هجدهم
- بخش ۲۷. کاردیولوژی تا پایان قرن هجدهم
- بخش ۲۸. سیر تاریخی نورولوژی
- بخش ۲۹. سیر تاریخی چشم‌پزشکی
- بخش ۳۰. سیر تاریخی کاردیولوژی در قرن‌های نوزدهم و بیستم
- بخش ۳۱. سیر تاریخی بیماری‌های زنان از قرن هیجدهم به بعد

جلد چهارم

- بخش ۳۲. سیر تاریخی مامایی از قرن هجدهم به بعد
- بخش ۳۳. سیر تاریخی اورولوژی
- بخش ۳۴. سیرتاریخی بیماری‌های مقاربتی
- بخش ۳۵. سیر تاریخی بیماری‌های پوستی
- بخش ۳۶. سیر تاریخی تشکیلات بیمارستانی در مناطق آلمانی زبان (از آغاز مهاجرت گروهی تا بیمارستان‌های دانشگاهی دوره معاصر)
- بخش ۳۷. سیر تاریخی ارتوپدی و تراماتولوژی
- بخش ۳۸. سیر تاریخی داروسازی از قرن سوم تا دوره معاصر
- بخش ۳۹. سیر تاریخی دامپزشکی از آغاز تا پایان قرن هجدهم

جلد پنجم

- بخش ۴۰. سیر تاریخی بیماری‌های روده و معده
- بخش ۴۱. سیر تاریخی بافت‌شناسی
- بخش ۴۲. سیر تاریخی جنین‌شناسی
- بخش ۴۳. سیر تاریخی روان‌پزشکی
- بخش ۴۴. سیر تاریخی دندان‌پزشکی تا قرن هجدهم
- بخش ۴۵. سیر تاریخی مراقبت و درمان سالمندان
- بخش ۴۶. پاتولوژی آناتومی
- بخش ۴۷. پزشکی اجتماعی
- بخش ۴۸. سیری در تاریخ پرتونگاری تشخیصی
- بخش ۴۹. سیری در تاریخ رادیوتراپی
- بخش ۵۰. بیماری‌های واگیردار
- بخش ۵۱. سیری در تاریخ همیوپاتی

جلد ششم

- بخش ۵۲. نقرس و روماتیسم
- بخش ۵۳. پزشکی سنتی در آفریقای سیاه
- بخش ۵۴. سیر تاریخی روان‌کاوی
- بخش ۵۵. سیر تاریخی مشاغل پزشکی
- بخش ۵۶. سیر تاریخی میکروبیولوژی
- بخش ۵۷. سیر تاریخی طب کودکان از آغاز تا اواخر قرن هجدهم
- بخش ۵۸. سیر تاریخی طب کودکان در قرن‌های نوزدهم و بیستم
- بخش ۵۹. سیر تاریخی جراحی کودکان از اوایل تا قرن نوزدهم و بیستم

- بخش ۶۰. سیر تاریخی جراحی از اواخر قرن هجدهم تا دوره معاصر
- بخش ۶۱. سیر تاریخی جراحی پلاستیک و ترمیمی
- بخش ۶۲. سیر تاریخی بیماری‌های گوش و حلق و بینی و دهان
- بخش ۶۳. سیر تاریخی دانش غدد درون‌ریز تا جنگ جهانی دوم
- بخش ۶۴. سیر تاریخی بیماری‌های ریوی
- بخش ۶۵. سیر تاریخی بیماری سل
- بخش ۶۶. سیر تاریخی بیماری سرطان
- بخش ۶۷. سیر تاریخی فیزیولوژی

جلد هفتم

- بخش ۶۸. سیر تاریخی بیماری‌های استوایی و گرمسیری
- بخش ۶۹. سیر تاریخی فیزیوتراپی و بازگشت به حالت عادی
- بخش ۷۰. سیر تاریخی دامپزشکی از نیمه قرن نوزدهم به بعد
- بخش ۷۱. سیر تاریخی انگل‌شناسی
- بخش ۷۲. سیر تاریخی پزشکی ارتشی
- بخش ۷۳. سیر تاریخی طب و جراحی دریانوردی
- بخش ۷۴. سیر تاریخی طب هوانوردی
- بخش ۷۵. سیر تاریخی دندان‌پزشکی از قرن هجدهم تا دوره معاصر
- بخش ۷۶. سیر تاریخی طب سوزنی
- بخش ۷۷. سیر تاریخی زبان تخصصی پزشکی
- بخش ۷۸. سیر تاریخی رساله‌های بهداشت و سلامت بین‌المللی
- بخش ۷۹. سیر تاریخی غدد درون‌ریز پس از جنگ جهانی دوم
- بخش ۸۰. سیر تاریخی طب دانشگاهی در ایران

فرهنگ‌نامه یک

جلد هشتم

فرهنگ‌نامه دو

فهرست اسامی دانشگاه‌ها و دانشکده‌های پزشکی جهان

کتابنامه

فهرست تفصیلی کتاب

نمایه

فهرست تفصیلی جلد هفتم

صفحه	عنوان
۳۲۹۹-۳۳۴۰	بخش شصت و هشت. سیر تاریخی بیماری‌های استوایی و گرمسیری
۳۳۰۱	فصل اول. تاریخچه بیماری تب زرد.....
۳۳۰۴	پیشرفت در پیشگیری بیماری
۳۳۰۷	فصل دوم. تاریخچه بیماری شیستوزومیازیس.....
۳۳۰۹	بیماری شیستوزومیازیس ناشی از انگل شیستوزوما همتایوم
۳۳۱۲	شیستوزوما ی ژاپنی: بیماری کاتایاما
۳۳۱۳	بیماری شیستوزومیازیس ناشی از انگل شیستوزوما مانسونی
۳۳۱۴	بیماری شیستومیازیس ناشی از شیستوما اینترکولاتوم
۳۳۱۴	درمان خاص برای بیماری بیلارزیوزیس
۳۳۱۵	فصل سوم. تاریخچه مالاریا.....
۳۳۱۶	شناخت بیماری مالاریا
۳۳۱۷	اولین پیشرفت‌های بالینی
۳۳۲۱	کشف شیوه انتقال بیماری مالاریا به بدن انسان
۳۳۲۳	داروهای ضد مالاریا
۳۳۳۱	فصل چهارم. تاریخچه بیماری طاعون.....
۳۳۳۱	توسعه تاریخی و جغرافیایی بیماری طاعون
۳۳۳۳	پیروزی بر طاعون
۳۳۳۷	فصل پنجم. تاریخچه آمیبها.....
۳۳۳۹	فصل ششم. تاریخچه بیماری خواب.....
۳۳۴۱-۳۳۷۶	بخش شصت و نه. سیر تاریخی فیزیوتراپی و بازگشت به حالت عادی
۳۳۴۳	فصل اول. تاریخچه بازسازی و بدن سازی.....
۳۳۶۳	فصل دوم. تاریخچه قطع عضو.....
۳۳۶۸	فصل سوم. پیشرفت صنعت قطعات در اندام تحتانی.....
۳۳۷۰	قطع پا
۳۳۷۱	قطع ران
۳۳۷۳	فصل چهارم. پروتزهای اندام فوقانی.....
۳۳۷۷-۳۴۰۶	بخش هفتاد. سیر تاریخی دامپزشکی از نیمه قرن نوزدهم به بعد
۳۳۸۴	فصل اول. پاتوفیزیولوژی در اواسط قرن نوزدهم.....
۳۳۸۵	فصل دوم. قرن بیستم.....
۳۳۸۵	تکامل، شناخت و فن‌آوری
۳۳۸۸	علل پیشرفت در دوره ما
۳۳۸۹	اقتصاد و پزشکی حیوانات
۳۳۹۳	مجتمع پزشکی
۳۴۰۱	تحقیقات
۳۴۰۳	آموزش
۳۴۰۴	هدف
۳۴۰۷-۳۴۳۶	بخش هفتاد و یک. سیر تاریخی انگل‌شناسی
۳۴۰۹	دوران باستان

۳۴۱۲	قرون وسطی (سده‌های میانه)
۳۴۱۴	قرن شانزدهم
۳۴۱۵	قرن هفدهم
۳۴۲۰	قرن هجدهم
۳۴۲۳	قرن نوزدهم
۳۴۳۱	قرن بیستم
۳۴۳۵	جمع بندی

۳۴۳۷-۳۴۸۰

بخش هفتاد و دو. سیر تاریخی پزشکی ارتش

۳۴۳۹	پزشکی ارتش
۳۴۴۰	فصل اول. جراحی در ارتش.....
۳۴۴۰	جنگ میان انقلابیون فرانسه و سلطنت طلبان
۳۴۴۹	جنگ الجزایر (سالهای ۱۸۳۰ تا ۱۸۵۷)
۳۴۵۰	جنگ کریمه (سالهای ۱۸۵۴ تا ۱۸۵۶)
۳۴۵۳	جنگ ایتالیا
۳۴۵۵	جنگهای داخلی (سالهای ۱۸۱۶ تا ۱۸۶۵)
۳۴۵۷	جنگ آلمان و فرانسه (سالهای ۱۸۷۰ تا ۱۸۷۱)
۳۴۶۰	جنگهای مستعمرات
۳۴۶۳	جنگ جهانی اول
۳۴۷۲	جنگ جهانی دوم و جنگهای بعد از آن
۳۴۷۵	فصل دوم. خدمات پزشکی در ارتش فرانسه.....
۳۴۷۵	درمیان سالهای ۱۷۸۲ و ۱۸۱۵
۳۴۷۸	ساختار و نظام جدید
۳۴۷۸	پادشاهی دوم
۳۴۷۸	جمهوری
۳۴۷۹	از دوران جنگ جهانی دوم به بعد

۳۴۸۱-۳۵۱۲

بخش هفتاد و سه. سیر تاریخی طب و جراحی دریانوردی

۳۴۸۳	فصل اول. جراحان کشتی‌های پارویی جنگی.....
۳۴۸۳	بیماری ماری
۳۴۸۳	فصل دوم. جراحان کشتی در سفر اقیانوس.....
۳۴۸۵	گروه فراموش شده
۳۴۸۷	فصل سوم. جراحان دریایی اروپایی در آب‌های فرانسوی.....
۳۴۸۹	بیماری‌های تبار خطرناک
۳۴۹۱	فصل چهارم. جراحی اسپانیایی.....
۳۴۹۴	فصل پنجم. کمبود و ناآگاهی.....
۳۴۹۵	فصل ششم. جراحان پرتغالی.....
۳۴۹۶	تبعید Neukonvertiert های یهودی
۳۴۹۷	فصل هفتم. جراحان هلندی.....
۳۴۹۹	لوییز روپ
۳۵۰۰	فصل هشتم. جراحان اسکاندیناوی.....
۳۵۰۰	در تمام دریاهای جهان
۳۵۰۲	فصل نهم. جراحان انگلیسی.....
۳۵۰۷	فصل دهم. جراحان دریایی فرانسوی.....
۳۵۰۸	آمریکایی‌ها

۳۵۱۳-۳۵۴۴

بخش هفتاد و چهار. سیر تاریخی طب هوانوردی

- فصل اول. سبکتر از هوا: پیشگامان طب هوانوردی..... ۳۵۱۵
- فصل دوم. پیشگامان "سنگین‌تر از هوا" تکامل طب هوانوردی تا سال ۱۹۱۸..... ۳۵۲۱
- فصل سوم. از سال‌های ۱۹۱۹ تا ۱۹۳۹: دوران رشد سریع..... ۳۵۲۵
- فصل چهارم. از سال ۱۹۳۹ تا شروع فضا نوردی: "دوران طلایی"..... ۳۵۳۱
- فصل پنجم. دوران فضا نوردی..... ۳۵۴۲

۳۵۴۵-۳۵۷۸

بخش هفتاد و پنج. سیر تاریخی دندان پزشکی از قرن هجدهم تا دوره

معاصر

- پزشکان قرن هجدهم..... ۳۵۴۸
- اختراع فن‌آوری‌های جدید..... ۳۵۵۱
- فصل اول. قرن نوزدهم..... ۳۵۵۹
- سازمان حرفه‌ای..... ۳۵۵۹
- بی‌حسی عمومی..... ۳۵۶۶
- دیگر دستاوردها و اصلاحات..... ۳۵۶۸
- فصل دوم. قرن بیستم..... ۳۵۷۱
- دستورات قانون..... ۳۵۷۳

۳۵۷۹-۳۵۹۲

بخش هفتاد و شش. سیر تاریخی طب سوزنی

- ژرژ سولی دو موران..... ۳۵۸۴
- هنر سوزن‌ها..... ۳۵۸۹

۳۵۹۳-۳۶۱۰

بخش هفتاد و هفت. سیر تاریخی زبان تخصصی پزشکی

- فصل اول. تشکیل زبان تخصصی پزشکی فرانسوی..... ۳۵۹۵
- فصل دوم. فرهنگ‌نامه‌ها در خدمت خرد..... ۳۶۰۰
- فصل سوم. تشویش و تلاش‌ها در قرن بیستم..... ۳۶۰۴

۳۶۱۱-۳۶۴۴

بخش هفتاد و هشت. سیر تاریخی رساله‌های بهداشت و سلامت بین الملل

- فصل اول. از سال ۱۸۵۱ تا جنگ جهانی اول..... ۳۶۱۳
- یازده همایش نخست..... ۳۶۱۳
- دفتر بین الملل بهداشت همگانی..... ۳۶۱۴
- مقامات بهداشت منطقه‌ای..... ۳۶۱۷
- مقامات همایش جهانی بهداشت..... ۳۶۱۸
- دومین همایش جهانی بهداشت..... ۳۶۱۸
- صلیب سرخ سال‌های ۱۸۶۳ تا ۱۹۱۹..... ۳۶۱۹
- فصل دوم. دوره میان دو جنگ-توازن پررنج..... ۳۶۲۰
- دفتر بین الملل بهداشت عمومی..... ۳۶۲۳
- مقامات بهداشت منطقه‌ای..... ۳۶۲۳
- آخرین همایش بین المللی..... ۳۶۲۴
- سازمان بهداشتی مجمع ملل..... ۳۶۲۵
- صلیب سرخ جهانی از سال‌های ۱۹۱۹ تا ۱۹۴۰..... ۳۶۲۸
- فصل سوم. از سال ۱۹۴۳ تا کنون..... ۳۶۳۲
- بخش‌های کمکی سازمان بین الملل..... ۳۶۳۲
- تأسیس سازمان بهداشت جهانی..... ۳۶۳۳
- اهمیت و ساختار WHO..... ۳۶۳۵

۳۶۳۷
۳۶۳۷
۳۶۳۸
۳۶۴۰
۳۶۴۱
۳۶۴۴

برنامه و تأمین مالی
فعالیت WHO
روش‌های کار
صندوق کمک به کودکان ملل متحد (یونیسف)
صلیب سرخ بین‌المللی از سال ۱۹۴۵ تا کنون
نتیجه‌گیری‌های کلی

۳۶۹۰-۳۶۴۷

بخش هفتادونه. سیر تاریخی غدد درون ریز پس از جنگ جهانی دوم

- ۳۶۵۰ فصل اول. منوآمین‌ها
- ۳۶۵۱ فصل دوم. تیرونین
- ۳۶۵۲ فصل سوم. پلی‌پتیدها
- ۳۶۵۲ فصل چهارم. پلیتیدهای با ابعاد متوسط
- ۳۶۶۲ فصل پنجم. پروستاگلاندین‌ها
- ۳۶۶۴ فصل ششم. هورمون‌های فیزیولوژی حشرات
- ۳۶۷۰ فصل هفتم. وسایل معاینه
- ۳۶۷۲ فصل هشتم. اتیولوژی
- ۳۶۷۶ فصل نهم. سندروم‌های بالینی
- ۳۶۸۲ فصل دهم. هورمون درمانی
- ۳۶۸۷ فصل یازدهم. درمان اتیولوژیک
- ۳۶۸۷ فصل دوازدهم. فزونی هورمون (ترشح بیش از حد هورمون‌ها)
- ۳۶۸۹ فصل سیزدهم. وابستگی به هورمون

۳۷۰۱-۳۶۹۱

بخش هشتاد. سیر تاریخی طب دانشگاهی در ایران

- ۳۶۹۳ فصل اول. تاریخ طب در ایران
- ۳۶۹۳ دوره قبل از اسلام
- ۳۶۹۴ دوره پس از اسلام
- ۳۶۹۵ فصل دوم. دارالفنون
- ۳۶۹۹ فصل سوم. دانشگاه تهران و دانشکده پزشکی
- ۳۷۰۵ فرهنگ‌نامه